

Gezi Direnişçilerine Uyarılar ve Öneriler

2013-07-04 15:37:00

Türkiye'de şimdiye değin yaşanmış en büyük kitle hareketinin içinde ve başında yer alan genç devrimci kuşağı kutlamak gerek. Bu hareket şimdiden Türkiye halkının demokrasi savaşını tarihinde olağanüstü bir yer tutmayı hak etmiş bulunuyor. Evet bu yeni genç kuşak, konjonktürün de yardımıyla, şimdiye kadar hiç bir devrimci ve ilerici kitle hareketinin yapamadığını yapabilmiş ve 31 Mayıs'tan bu yana ülkenin dörtbir yanında milyonlarca genci ve emekçiyi sokağa dökmeyi başarmıştır. Dolayısıyla, Haziran isyanını yaratan gençliğin yüksek bir özgüvenle dolu olması ve böyle bir özgüvenle davranması hem anlaşılabilir ve hem de esas itibariyle olumlu bir faktördür.

Ancak, eğitim düzeyi hayli yüksek olan gençlerimizin, nesnelerin doğası gereği, siyasal deneyimlerinin kısıtlı olduğunu kabul etmelerini ve tarih bilinci daha yüksek olan eski kuşaktan devrimcilerin uyarı, eleştiri ve önerilerine açık olmalarını da umuyorum. Zaten herhalde onlar da eksik yanlarını görüyor ve hızlı bir siyasal eğitim sürecinden geçtiklerini biliyorlar. Tam da bu noktada, Türkiye toplumunu ve devletini, onlardan biraz daha fazla tanıyan ve biraz daha fazla deneyim sahibi eski kuşaktan bir devrimci olarak kendilerine bazı gerçeklikleri anımsatma ve bazı uyarılarda bulunma gereksinimi duyuyorum. Tabii bu söyleyeceklerime kulak verip vermemek, onların bileceği bir iç.

1) şimdiye kadar başarılanlar da çok önemlidir ama bundan sonrası daha da

önemli olacaktır. Dolayısıyla, stratejik düzeyde ele alındığında, şimdilik pek de büyük sayılamayacak olan kazanımlardan ötürü bir zafer sarhoşluğuna kapılmamak, koşulları ve olanakları soğukkanlı bir biçimde değerlendirmek gerekiyor. Başarılanlar derken bunu somut kazanımlar anlamında söylemiyorum. Bu süreç, herhangi bir somut kazanım olmaksızın da sona erebilir. Ama bu süreçte ülkenin, İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Eskişehir gibi en önemli ve belirleyici konumdaki illerinde ve diğer pek çok il ve ilçede gençlerin ve emekçilerin haftalarca sokakları, meydanları vb. özgürleştirmiş, buralarda polisle çatışmış ve onların saldırılarını püskürtmüş olması, egemen sınıfın polisinden ve onun gerici şiddetinden korkmamayı öğrenmiş olması, herhangi bir somut kazanımdan çok daha önemlidir. Kendilerini, bu kavgada elde ettikleri özgüven ve kavga deneyimiyle donatmış olan bu yığınlar, önümüzdeki aylarda ve yıllardaki sınıf çatışmalarına daha hazırlıklı bir biçimde gireceklerdir.

2) Karşımızda niyet, nitelik ve hedefleri hakkında en küçük bir yanılsama bile beslenmemesi gereken bir siyasal gerici cephesi bulunuyor. Bu cephe AKP hükümeti, onun da bir bölümünü oluşturduğu gerici militarist-bürokratik devlet aygıtı ve ABD ve Batı Avrupa tekelci sermayesiyle sıkı bağlara sahip büyük tekellerden başlayıp Anadolu'nun dörtbir yanına uzanan burjuva katmanlarından oluşuyor. (Tabii bu, egemen sınıf cephesinin saflarında önemli çatlaklar olduğu, AKP'nin devlet aygıtına egemen olma kavgasının bu cephedeki çatlakları daha da büyüttüğü ve bu çatlakların demokrasi ve devrim güçleri için bir dolaylı yedek oluşturduğu gerçeklerini unutturmamalı.) Yaygın yaklaşımın tersine, bu büyük demokrasi hareketinin karşısındaki güçler AKP ve Başbakan Erdoğan'dan ibaret değildir. Ölçsüz küstahlığı ve azgın gerici niteliğiyle siyasal sahnenin neredeyse tümünü işgal etmesi ve AKP iktidarında adeta belirleyici bir konuma sahip olması, dikkatlerin sadece ya da çok büyük ölçüde Erdoğan ve hatta onun kişisel özellikleri üzerinde yoğunlaşmasına yol açıyor. Yerli ve yabancı burjuva basınındaki muhalif yazar ve yorumcular da Erdoğan'ın rolünü abartma eğilimini besliyorlar. Ancak bunun, bir yanılsama olduğunu söyleyebiliriz. Başbakan Erdoğan'ın şu ya da bu biçimde egemen

konumunu yitirmesi ve politikanın dışına itilmesi, elbette bir başka küçük zafer anlamına gelebilir ama onun yerini, Abdullah Gül ya da Bülent Arınç gibi bir başka siyasal figüre bırakması, yaşanan çatışmayı sona erdirmeyecek, en iyi olasılıkla aynı gerici, saldırgan ve yağmacı iç ve dış politikaların daha farklı bir üslupla ve belki de daha sinsi bir biçimde sürdürülmesi sonucunu verecektir.

3) Gezi direnişçilerinin barışçı ve kucaklayıcı bir taktiksel çizgi izlemeleri, şiddete ve provokasyonlara karşı çok dikkatli davranmaları ve özellikle de bir demokratik ve özgür tartışma geleneği oluşturmaya girişmeleri bütünüyle doğrudur. Saldırganlığına paralel olarak rasyonel bir politika izleme kapasitesinden yoksunluğunu kanıtlamış olan Erdoğan ve çevresinin ölçsüz yalan, karalama ve demagojilerinin serinkanlı bir tarzda eleştirilmesi ve hatta alaya alınması ve böylelikle onların kendi kendilerini sergilemesine yardımcı olunması da son derece yerindedir. Böyle davranmakla direniş, sahip olduğu moral üstünlük konumunu muhafaza etmektedir. AKP iktidarını çok rahatsız eden bu taktiksel çizgide diretilmesi ve bu moral üstünlük konumunun sürdürülmesine özen gösterilmesi önemlidir. Sokaklardaki yığınlar duran insan eyleminde olduğu gibi yeni yaratıcı eylem biçimleri üretmeye devam ediyorlar. Bunlara örneğin ODTÜ öğrencilerinin, daha doğrusu ODTÜ çapuling öğrencilerinin önerdiği türden yeni eylem biçimleri eklenebilir. (Yabancı markaları ve özellikle AVM'leri boykot, tasarruf sahiplerinin devlet bankalarındaki paralarını hiç olmazsa bir defaya mahsus olmak üzere çekmeleri, küçük esnaflardan alışveriş yapma, mümkünse dışarıdan yemek yeme yerine evde yemek yeme, bir süre benzin almama, işe yürüyerek gitme ya da işi boykot etme, internette tüm sosyal kurumlara şikayet yağdırma, ailemizi, sülalemizi, yakınımızı ve bu olaylardan haberdar olmayanları çevremizi bilinçlendirme vb.) Bu konunun tartışılmakta olduğunu ve/ ya da direnişçilerin yeni ve daha etkili eylem biçimleri keşfedeceklerini umuyor ve tahmin ediyorum.

4) Ancak direnişçiler kendi iyi niyetlerinin ve uyguladıkları barışçı tutumun ülkenin demokratikleştirilmesi için asla yeterli olmadığını da unutmamalıdır. Barışçı dil, yaklaşım ve yöntemler, Osmanlı-Türk gericiğinin bugünkü versiyonu olan AKP iktidarını, -ya da bir başka gerici iktidarı- ancak ve ancak, devlet aygıtını paralize eden büyük kitlesel eylemlerle desteklendiği takdirde geriletebilir. Karşımızda, yüzlerce yıllık ve son derece zengin bir yönetme geleneği, deneyimi ve repertuarına sahip olan bir devlet var. Küçümsenmeyecek bir muhafazakar-gerici kitle desteğine sahip olan bu devletin daha vahşi yöntemlere başvurabileceği, büyük-ölçekli provokasyonlara girişebileceği, bazı lumpen gruplar, siyasi polis ve derin devlet eliyle çok sayıda ölüme yol açacak saldırılar tezgahlayabileceği mutlaka hesaba katılmalıdır. Bunun çok sayıda örneği Gezi direnişinden önceki yıllarda ve on yıllarda yaşandığı gibi, bazıları da bu direniş sırasında yaşandı. Başbakan Erdoğan'ın, toplumun yüzde 50'sini evlerinde zor tuttuğunu söylemesi, "Yol ver gidelim, Taksim'i ezelim!" sloganları, hastanelerin ve evlerin içine kadar uzanan yaygın polis şiddeti, Ethem Sarısülük'ü vuran polisin cezalandırılmayacağını belli olması, artan ve dayak/ işkence eşliğinde sürdürülen gözaltılar ve tutuklamalar, Yeniköy parkındaki foruma yapılan saldırı vb. bunun göstergeleridir. Dolayısıyla Gezi direnişçileri, barışçı yöntemlerini sürdürmekle birlikte en azından zihinsel olarak şiddet dozunun artmasına hazırlıklı olmalıdır. Direnişçiler, savunma amaçlı devrimci şiddeti ilkesel düzeyde reddedemezler. Onlar şimdiden zaten yer yer gerçekleştirmekte ya da gerçekleştirmek zorunda oldukları devrimci savunma önlemlerine belli bir evrede, özellikle de devletin daha yoğun bir gerici şiddete başvurması halinde daha sık başvurmak zorunda kalabilirler. Kavga süreci içinde, genel olarak büyük bir sağduyuyu sergilemiş olan direnişçilerin, böylesi savunma amaçlı önlemlere ve haklı şiddet eylemlerine, devrimci meşruiyet sınırlarını zorlamamaya özen göstererek başvurabileceklerine güvenmemiz gerektiği kanısındayım.

5) Gerek politikada ve gerekse onun zor araçlarıyla sürdürülmesinden başka bir şey olmayan savaşta zaferi kazanmanın en önemli kurallarından biri koşulları ve olanakları soğukkanlı bir biçimde değerlendirmek, dostlarını ve düşmanlarını doğru bir tarzda saptamak, düşmanı ya da baş düşmanı en üst düzeyde izole ederken kalıcı ve geçici bağlaşıklar kazanmaya çaba harcamaktır. Bu bağlamda Gezi direnişinin devletin kendi saflarında, - marjinaler ve marjinal olmayanlar türünden- yapay ayrışmalar yaratma girişimlerini boşa çıkarmış olması büyük bir değer taşıyor. Direnişçilerin, günümüzün toplumsal savaşımalarında kamuoyunu, daha doğrusu geniş kitleleri etkilemenin önemini kavradıkları ve sosyal medyayı bu amaçla son derece başarılı bir biçimde kullandıkları da anlaşılıyor. Onların barışçı bir direniş çizgisi sürdürmede diretmeleri bunun somut kanıtı sayılabilir. Ama bu yetmez. Yetmez çünkü bu hareketin içinde yer almayan, ona katılmayan, ve onu desteklemeyen geniş kitlelerin yanı sıra devletin -en azından bir bölümünü- Gezi direnişine karşı seferber edebileceği ve gericiliğin etkisi altında bulunan milyonlar da var. O halde Gezi Hareketi kendisine şu soruyu sormalı: Acaba bu hareket, kendisine sempati duymayan ya da karşı olan kitlelere kendini nasıl anlatmalı, onları siyasal gericiliğin etkisinden kurtarmak için neler yapmalıdır? Bu kitleyi görece kısa bir zaman diliminde, hatta belki orta erimde de etkilemek ve kendimize yakınlaştırmak olanaklı olmayabilir. Ancak gene de üzerimize düşeni yapmalı ve siyasal gericiliğin, anaakım medyayı da kullanarak direnişi sistemli bir tarzda karalamaya çalıştığı koşullarda, kendimizi ve amaçlarımızı halkın bu bölümüne net ve berrak bir biçimde anlatmalıyız. Halkın bu tarafsız ve bize mesafeli duran bölümünün bizim ne istediğimizi, neden sokaklarda olduğumuzu bilmeye hem hakları ve hem de gereksinimleri var.

Bunun en önemli araçlarından birisi de bir Direniş Manifestosu olabilir. Bu Manifesto, direnişin ilk başta ortaya koymuş olduğu dört ya da beş talebe değinmeli, ama kesinlikle bununla yetinmemelidir tıpkı kavganın bu talepleri aşmış olduğu gibi bu Manifesto da sözkonusu taleplerin ötesine geçmelidir. Bu Manifesto asla çok uzun ve ayrıntılı olmamalıdır. Olanaklıysa eğer 7-8 başlıktan oluşan radikal demokratik bir temel hedefler bildirgesi formatında

hazırlanacak olan bu Manifesto geniş kitlelere direnişin bayrağı olarak sunulmalıdır.

6) Bu çerçevede Müslüman ve Kürt emekçilere ve gençlere sesimizi duyurmanın çok önemli olduğunun altını çizmek isterim. Düşmanı/ baş düşmanı en üst düzeyde izole etmeye ve bağlaşıklık ve yedeklerini arttırmaya çalışan Gezi direnişi, bunun için toplumun tüm ezilen katmanlarına ortak kavgaya katılma çağrısı yapmalıdır. Bu bağlamda direnişin, AKP iktidarının neo-liberal ekonomik ve toplumsal politikalarından zarar gören Müslüman işçi ve emekçileri ve meşru ulusal hakları için savaşım veren Kürt halkını saflarına çağırması da çok büyük önem taşımaktadır. Müslüman emekçi ve gençlerin AKP iktidarına ilişkin yanılsamaları ve Kürt ulusal hareketinin "barış süreci"ni zedelememe gerekçesiyle kendi tabanını direnişten uzak tutmaya çalışması, böylesi bir çağrının önemini daha da arttırmaktadır. Bu, sadece direnişin başarıyla ilerlemesi için değil, onun tutarlı demokratik bir çizgide durması için de olmazsa olmaz bir nitelik taşır. AKP iktidarının Müslüman işçi ve emekçilere İslami demagoji eşliğinde sömürmesine ve Kürt halkının ulusal haklarını çiğnemesine sessiz kalan bir direniş demokratik niteliğini uzun süre muhafaza edemez.

7) Son olarak damahallelerde ve parklarda yapılan ve ülkenin bir çok yerine yayılan forumların potansiyel önemine dikkat çekmek istiyorum. Bu forumlar, ilerde bir paralel devlet örgütlenmesinin, bir halk iktidarının çekirdekleri olabilirler mi? Bunun böyle olabileceği düşüncesi bile insanı heyecanlandırıyor. Bunun böyle olup olmayacağını zaman gösterecek. Ama, bu forumların ülkenin her yanına yayılması, forumlara katılımın çok daha büyük sayılara ulaşması,

bunların kalıcı bir nitelik kazanması, bulundukları yörelerdeki halkın sorunlarını çözen karar mekanizmaları haline gelmesi ve ülke ölçeğinde birbirleriyle eşgüdüm halinde hareket eder hale gelmesi, pekala böyle bir olanağı gerçekliğe dönüştürebilir.

Ancak, izleyebildiğim kadarıyla bu forumlardaki tartışmalarda zaman zaman Gezi hareketinin parlamenter bir siyasal partiye dönüştürülmesi ve yerel ve genel seçimlere katılması önerilmektedir. Parlamento içi savaşım da içinde olmak üzere herhangi bir savaşım biçimini ilkesel olarak reddetmek olmaz elbet. Aynı saptamayı, bu kitle hareketinin rüzgarını arkasına almış ve lafta değil gerçekten kitlelere dayanan bir radikal demokratik partinin kurulması da reddedilemez. Ama şimdiden, yani hareket henüz önemli kazanımlar elde etmemiş ve burjuva devletinin azgın saldırılarını püskürtmemişken parlamenter savaşımdan söz etmek ve burjuvazinin devlet aygıtının bir parçası olan parlamentoya ilişkin hayaller beslemek, ciddi bir yanılsamanın işareti sayılabilir ve sayılmalıdır. Tarihsel deneyim, çok daha güçlü ve arkasında milyonlar bulunan parti ve örgütlerin bile bu yolla bir toplumsal dönüşüm sağlayamadığını ve tam tersine parlamenter yola saplanarak düzeniçi ve reformist aygıtlara dönüştüklerini pek çok kez göstermiştir. Bu bakımdan Gezi hareketinin bir parlamenter partiye dönüşmesi tartışmalarını erken ve yararsız buluyorum.

8) Bunu tartışmak için belki henüz çok erken ama devrimci kitle hareketinin daha da büyüdüğü ve siyasal gericiliğin daha da sıkıştığı koşullarda devletin, sapanın yanısıra havuça daha/ çok daha fazla ağırlık vermeye başlaması, yani bir sahte demokratik açılım manevrasına başvurması da olanaklıdır. Osmanlı

devletinin 1918'de Birinci Dünya Savaşı'ndan yenilgiyle çıktığı ve Ekim Devrimi'nin yankılarının Anadolu'da da hissedildiği koşullarda gerek İttihat ve Terakki kadrolarının ve gerekse Mustafa Kemal ve çevresinin -Üçüncü Enternasyonal'e üyelik başvurusunda bulunmaya bile kalkan- ve devrimci bir söylem kullanan sahte TKP'ler kurdukları ve halkın devrimci özlemlerini bu araçları da kullanarak boğdukları biliniyor. Suyun uyuduğu ama düşmanın uyumadığının ve Osmanlı'da oyunun çok olduğunun unutulmaması dileğiyle!

25-26 haziran 2013